

tot opperbevelhebber na de bevrijding ('in de 'tweede fase', schreef hij) de bevolking 'als mosterd na de maaltijd' zou treffen. Welke 'regelingen' de prins nog ter sprake bracht, weten wij niet.¹ Van Lidth schreef terzake in zijn 'Dagboek' slechts het volgende:

'Inderdaad, het is aantrekkelijk voor het prestige van het Kon. Huis indien de prins zich aan het hoofd zou stellen van de verzetsgroepen. Bovendien zou dit het voordeel hebben dat [de] OD, die van deze verzetsgroepen deel zou uitmaken, dan ook niet meer eigenmachtig zou optreden. En tenslotte zou een 'actie tot bevrijding, uitgaande van eigen organisaties', evenals in Frankrijk, een uitstekende indruk maken. Ik heb de prins gezegd, dat hij m.i. niet aan het aanvaarden van deze functie mocht denken, tenzij

a) de Geallieerden bereid zouden worden bevonden op ruime schaal tijdig de nodige wapenen ter beschikking van de verzetsgroepen te stellen en

b) dat de Geallieerden zouden zorgen dat tijdig de nodige troepen zouden aanwezig zijn om de verzetsactie dadelijk te kunnen opvangen. Indien deze steun niet aanwezig is (zie Warschau), dan eindigt het avontuur stellig in een bloedbad en zal de prins daarvan weinig plezier beleven!

Hij is dat volkomen met mij eens en ik raad hem, een der *Shaef*-lieden die hij kent, een zekere generaal Smith, daarover te raadplegen. Ik geloof nauwelijks dat *Shaef* met het plan zal instemmen na de categorische verklaring . . . dat zij de prins niet in een 'functional' maar in een 'honorary'-functie wensen. Als ik het maar zo kan arrangeren dat . . . de prins uitsluitend wordt aangewezen als leider van de *maquis*, zoals Koenig in Frankrijk. Zal daarop nog nader terugkomen.²

Men ziet: van Lidth wilde niet verder gaan dan de prins 'leider van de *maquis*' te maken, hetgeen iets anders was dan 'bevelhebber der Ned. strijdkrachten onder Eisenhower', gelijk de koningin had voorgesteld. In eerste instantie hield de prins ook zelf die beperking in het oog. Hij zocht Bedell Smith op en dat bezoek leidde er toe dat deze na overleg met Eisenhower de prins d.d. 31 augustus een brief zond³ waarin o.m. dit stond:

'Now that the area of active operations is beginning to move towards the frontiers of Holland, the Supreme Commander has decided that the time has come to regard the members of the resistance movement in Holland as the 'Netherlands Forces of the Interior'. Lieutenant-General HRH Prince Bernhard has been nominated by the Netherlands Government to command the Netherlands Forces of the Interior under the command of General Eisenhower. These measures will take effect forthwith' -

¹ In december '79 herinnerde de prins zich dat niet meer. ² Van Lidth: 'Dagboek', 28 aug. 1944. ³ Exemplaar in (RvO) map 'Stukken prins Bernhard als BNS'.